

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F'iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s'eu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sanatoria. Se prenumera la postela c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s'eu mici inserate se ceru 8 cr. Tac'a timbrala e 50 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 2.

Brasiovu, 7. Ianuaru 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dotatiunea preotimii romanesci.

Se cuvine ore ca intr'o foi'a periodica de coprinsu precumpanitoru politicu se se ia in desbatere publica o cestiune cum este si acesta, adica dotatiunea preotimii romanesci?

Noi din partene amu respunde la o intrebare ca acest'a cu alt'a totu de asemenea natura: Se cuvine ore ca poporul romanescu se m'erga desu la biserica, si se se folos'esca de totu charulu si de tota mangaiera suflet'esca ce'i da relegea sa prin ministrii sei?

Apoi dara mirenii s'eu clerulu insusi se ingrij'esca de subsistinti'a materiala a clerului?

Respunsulu nostru la acesta a dou'a intrebatiune este, ca mirenii sunt datori a ingrijii pentru subsistinti'a clerului si inca pentru o subsistintia intru tota privinti'a cuviintiosa si indestulatore. Ca ce este apoi datoru fiacare cleru siesi insusi, demnitatii sale ca reprezentantu alu cutarei confesiuni, acestea ale cercetaniici ca ne propuseramu nici ca cade in cerculu de acumu alu discutiuniloru nostre.

Din tineretiile mele si pana la acesta etate de ani cincidieci venindu in cele mai feliurite si dese referentie cu clerulu romanescu de ambele confesiuni, facendu'mi in cursu de cativa ani unu studiu inadinsu din starea si pusetiunea soçiala a preotiloru nostrii nu numai ca ómeni, ca cetatieni de statu, ca parinti de familia, ci si mai vertosu ca ministrii ai relegii, ca consultatori ai poporului la neajunsele si nevoile lui sufletesci si trupesci, niciodata nu am potutu pricepe, cum unu preotu inca pre atata de bine preparatu din scóle se fia in stare de a corespunde frumósei si sacrei sale chiamari, deca elu in acelasiu timpu e constrinsu a ingrijii diu'a si nóptea pentru castigarea panei de tote dilele si pentru asigurarea viitoriului familiei sale atunci, candu nici cascior'a in carea petrece nu e proprietatea lui, nici bucatia de pamentu pe care o cultiva, nu o póte lasa de clironomia, pentrucu earasi nu este a lui.

Sunt multi carii imputa preotiloru, ca ei prea se ingrijescu de ceea ce voru se manance si se pórté mane si cu acest'a plesnescu in façia invatiatur'a evangheliei indireptata asupra lacomieii dupa avutiile materiale, lumesci. Bine este, noi inca dorimu, ca preotii se nu ingrij'esca de subsistinti'a loru materiala; tocma pentru acesta inse datorinti'a susuatinsa a mireniloru cade cu atatu mai greu pe mireni.

Pentru ca in o cestiune atata de importanta se ne intielegemu cu totii mai bine si se esimu la óresicare conclusiuni priintiése clerului si totuodata poporulu nostru, simtímu profundu trebuinti'a de a intra nu numai prin istori'a bisericesca generala a Mosaismului incependu dela fiii lui Aronu inainte, si a Christianismului indata dela cei dintei Apostoli, ci si prin cea speciala a mai multoru popóra crestine, pentrucá din aceleasi se cunóscemu, cumu si in ce modu au ingrijitu alte popóra si cumu ingrijescu chiaru astadi pentru subsistinti'a materiala a preotimii si a celorulalti ministrii bisericesci. Ci o asemenea sarcina nici voímu si nici

ca o potemu lua pe umerii nostrii. Acestu campu intinsu si interesantu romanu in grija aceloru caru studiulu istoriei bisericesci ilu au de o specialitate cu carea se ocupa in tote dilele. Noua fiáne destulu a observa din istori'a bisericesca numai atata, cumuca popórele conduse de simtieminte relegiése, petrunse de sublimitatea relegii si totuodata libere in actiunile lor, cumu si guvernele in adeveru relegiése — fara a fi bigote, — luminate — fara a fi indiferente, — s'au nevoitu a asigura clerului o subsistintia ca aceea, prin carea de o parte se fia aparatu de gretios'a imbuibare, eara de alt'a se fia scutitu de rusinatorea saracia injositore la conditiunea de cersitoru, apoi in o parte ca si in alt'a se se inchida tote calile alunecatore catra spurcat'a simonia.

Istori'a timpiloru trecuti e plina ingrecata de lupte mari, grele, inversiunate, adesea desperate, pe care le-au portatu cativa barbati santi in contra acestoru rele infricosiate, care au stricatu forte multu christianismulu, impededandu si respingundu pe seculi inapoi propagarea evangheliei lui Isusu Christosu si petrundera spiritului invatiaturii lui. Gónele catuorva imperatori romani, invasiunile barbariloru pagani si tote eresurile cate s'au escatu in cursulu seculiloru in Resarita si la Apusu, n'au casiunatu christianismulu atat'a stricatiune, cata au casiunat imbuibarea unora, total'a saracia a celorulalti si simoni'a altor'a in cleruri. Pre candu o parte din cleru rapindu la sine miliónele si tota grasimea celoru mai bune mosii in tiéra intindea manile sale chiaru si dupa porfire si coróne, cealalta nu avea nici prescur'a in carea se sierb'esca liturgi'a, eara a treia vindea tote misterii relegii pe bani scumpi: se potea ore, ca invatiatur'a reprezentata de cleru se nu fia compromisa si intunecata in ochii popóreloru, si respinsa de milióne dintrinsele?

Óre inse clerulu romanescu suferit'a vreodata de aceste rele, s'eu incai de unulu din trinsele?

Aceia carii isi voru lua odata ostene'l'a de a scrie istori'a bisericii romanesci, privita totuodata ca nationala, se voru incerca fara indoiela a da si acestei intrebatiuni o deslegare indestulatore. Noua fiáne de ajunsu a ne margini aici numai la clerulu romanescu de ambele confesiuni din tierile locuite de romani in monarchi'a austriaca.

Dn. Laurianu disese undeva, ca istori'a natiunii romanesci este o tragedia. Noi adaugemu, ca fiindu vorb'a de istori'a bisericesca a natiunii romanesci, apoi acest'a este o tragedia sacra; eara istori'a in-sestrarii cu avutiile materiale a clerului romanescu ar fi descrierea unei lupte seculare cu lips'a si saraci'a, care lupta se continua pana in ór'a de façia.

Candú amu disu pe la inceputulu acestei conversatiuni, cumuca mireni sunt datori a ingrijii pentru subsistinti'a ministriloru bisericesci, am intielesu cu acest'a numai pe mireni corelegionari si membrii ai cutarei biserici, eara pe lenga acesta marginire intielegu apoi pe toti mireni incependu dela domnitoru pana la celu din urma satenu.

Clerulu nostru avú in cursulu seculiloru acelu desastru infricosiatu, cumuca cei mari si tari ai acestui

pamentu udatu de multe lacrami romanesci si ingrasiatu cu prea multu sange de alu strabuniloru nostrii, nu numai n'au ingrijitu nici odinóra pentru cuvintós'a lui insestrare, ci inca si acea avere bisericésca pe care clerulu o a culesu cá elemosina dela poporu, o a rapitu prin asiá numit'a secularisatiune si o a impartitu intre sene.

Coloniile romanesci din Daci'a si Panoni'a dela stramutarea imperiului romanu in Constantinopole, eara mai vertosu dupa delaturarea totala a limbei si a tuturor elementeloru latine din imperiulu resarítenu era supuse nu numai in cele relegiöse, ci si in politica la inriurinti'a elementului grecescu. Pre catu timpu inse ungerii conlocuitori inca stá in referentie mai strinse cu Constantinopolea decatu cu Rom'a; pre catu timpu curtea regésca din Buda erá cercetata si óresicumu supraveghiata de calugari greci, — pre atata si clerulu romanescu de si nu erá tooma favoratu si imbulditu cu avuti pamentesci, elu inse nici nu erá obieptu alu unei persecutiuni si despoieturi sistematice. Inse dela 1308 de candu neapolitanulu Carolu Robertu, nascutu din cas'a francésca Anjou, a ocupatu tronulu Ungariei, eara mai vertosu dela 1342—1382 pre catu timpu domnise fiulu acestuia Ludovicu I. carui ungerii ii dau supranumele de mare, a fostu vai de dílele clerului si ale poporului romanescu, cum si de tóte popórale cate tienea ritulu resarítenu, séu ca facusera vreo schimbare in dogmele ori in ritulu roman. Mai vertosu acestu Ludovicu a persecutatu cu sabia si cu focu pe toti cei de alta confesiune, lea confiscatu averile, ia gonitu din tíera séu lea datu cu puterea popi adusi din Itali'a; a portatu batai mai multu de caracteru relegiosu cu Tíer'a romanésca si cu Moldova (1358 et 1839), precumu portase mai nainte si cu Bulgarii, mai in scurtu elu a lasatu din totu timpulu domniei sale urme nenumerate de fanaticismu si de ura relegiösa. (Va urma.)

Brasiovu, 20/6. Ianuaru. (Pentru asociatiune si espusetiune.) Spre a respunde la mai multe intrebari venite anume dela Brasiovu, Clusiu, Abrudu, A. Juli'a, Vien'a, Arad, Bucuresci si de airea, ne luam voia a insemná si relative a repetí aici urmatórele:

Tacs'a anuala platita in decursulu anului 1861/2 la cas'a asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu a datu dreptu de membru alu asociatiunii pana la 31. Dec. 1862 adica pe 14 luni computate din diu'a organizatiunii definitive a acelei societati; eara dela 1. Jan. 1863 inainte toti carii voiescu a li se recunósce titul'a si onóra de membrii, au se numere din nou tacs'a anuala de membru. Acea tacs'a se póte depune séu la Ddii membrii colectoru denumiti de catra comitetulu asociatiunii in diferite tienuturi séu a se tramite deadreptulu la: Comitétulu asociatiunii in Sibiiu. De altumintrea damu cu socotél'a, ca in acésta privintia in susi on. comitetu va luá mesuri spre a se renoi numerarea tacselorü. —

Este adevératu, cumuca unii din acei membrii, carii au depusu tacs'a anuala aici in Brasiovu la comisiunea alésa de catra adunarea generala spre a conscrie pe nouii membrii, nici pana in diu'a de astadi nu'si priimira decreteloru. Caus'a este de o parte, ca comisiunea conscrióre de membrii n'a pastratu list'a acelorü membrii, pentru carii decreteloru apucaseru a se si subscrie si imparti atunci indata, aici pe locu, prin urmare nu se mai potutu sci, care au priimitu si care nu; eara de alt'a, ca unii membrii noi dictandu'si la comisiune numele si connumele, au uitatu a'si dictá si loculu petrecerii séu locuinti'a si conditiunea in care se afla, eara comisiunea se pare ca ar fi presupusu cumca sunt toti din Brasiovu, candu anume vreo siese in si nu se scie nicidecumu din ce parte de locu sunt, ci se da numai cu socotél'a, ca ar fi séu din Moldov'a séu din Tíer'a romanésca. Noi amu fi de parere, cá numele acestoru Dni membrii se se publice prin jurnale si se fia intrebati despre locuinti'a Ddloru, pentrucá se li se póta tramite decreteloru. Earu membrii cunoscuti, carii de si au platitu, din gresiéla inse n'au priimitu decreteloru, se aiba bunatate a se adresá deadreptulu catra acelu Dn. colectoru, la carele va fi depusu in adevéru tacs'a anuala de 5 fl. v. a.

Atatu Statutele, catu si Actele din 1861 ale Asociatiunii se potu cumpara: in Sibiiu din cancelari'a Asociatiunii, eara in Brasiovu dela sal'a espusetiunii, unde se afla depuse sub ingrijirea Dlui profes. Davidu Almasianu. Statutele 10 cr., Actele 60 cr. v. a.

Actele si disertatiunile din adunarea generala dela Juliu 1862 se afla pre catu scimu noi gata tiparite

si se potu trage totu dela comitetulu din Sibiiu. Noi inse nu scimu in momentulu acesta cu ce pretiu.

Pentru obieptele de espusetiune binevoiésca a se adresá oricine catra: Comisiunea aceleia, carele totu se mai afla in fiintia asiá precum se alesese aceea in 25. Fauru 1862 din cinci membrii si se incorporase prin adunarea generala cu membrii pretiuitori intr'unu singuru colegiu de 12 in si sub presiedinti'a Dlui protopopu J. Popazu. Noi din partene scimu numai atata, ca din obieptele mai ordinare s'au vëndutu multe, eara din celea fine si de lúcsu mai nimicu si cá comisiunea se ocupa mai de multu cu ide'a de a cere invointia pentru o loteria de obiepte constatóre din vreo 1500 séu si 2000 numeri, prin care se se venda cele mai multe obiepte, cá este pécátu cá se zaca banii in trinsele, prin urmare este prea de doritu, cá mesurile recerute spre ajungerea scopului se se ia catu mai curendu.

— Intrebatiuniloru dela Ploiesci, Bucuresci, Craiova, cu privire la Reuniunea femeiloru romane se va face respunsu cu alta ocaziune.

— Déca e adevérata soirea ce ni o aduse „Tel. R.“ din scaunulu Mercurei, apoi acolo sta mai bine caus'a dotatiunei peotimei romane, care se realisá mai in tóte comunele, defigunduse dela 400 pana la 800 f. de parochu, si acésta din casele comunale. Fora indoiéla, ca influinti'a barbatiloru romani, a D. jude reg. Elia Macelariu s. a. voru fi aici causa causati; inse audimu, ca D. Macelariu s'ar fi candidatatu de consiliariu la tribunalulu nou supremu in Sabiiu; e teama dar, cá nu cumva sucesorulu jude reg. se desfaca, ce se va fi facutu bine. —

Congresulu romanu inca nu e resolutu; in Gubernu a pertractatu respectiv'a petitiune si a tramisu deciderea sa la cancelari'a de curte spre decidere finala, de unde inca nu resuffá nemica. —

Congresu secuiescu. Jurnalele inse aducu acumu o scornitura, cumca si secuii ar vrea a tiené congresu; eara o apucatura de paralisare. Natiunea secuésca dupa dreptulu istoricu nu e eschisa din staululu constitutionalu, ea dar' neci ca are lipsa de congresu, decatu de dieta, apoi vóia de congresu a la Agyagfalva nu are prospectu. — Alt'a e puseitiunea romanului, pentru care dreptulu istoricu esplicatu de maghiari si sasi e lovitura de mórte a vietii lui politice nationale; si apoi congresulu romaniloru nu póte fi neci odata periculosu pabei si natiuniloru colocuítorie, ca romanii au numai de a multiami corónei pentru actulu celu próspetu si nu va impetú pe nime. Elu spera totulu dela suveranu in vertutea meriteloru si a aderintiei sale celei esemplare, dela celelalte natiuni nu cere neci va cere nemica, pentruca impetrata e anima drepturiantiloru istorici, incatu déca n'ar fi constrinsi de coróna, cu inoetulu séu near injuga in jugulu celu vechiu cu uniunea lorü, séu ne ar sufoca tóta viéti'a nationala. Apoi punase si ele in positiunea nóstra si marturisésca, óre n'ar face si ele asia spre a se conserva?

UNGARIA. Pest'a, 15. Jan. Cu inceputulu acestui anu nu suntemu in stare de a impartasi vreo scire placuta, necum din capital'a Ungariei, dara nici din Ungaria tóta. Cei mari ai tierii se ocupa cu politic'a numai in cercurile lorü private; eara mai departe pentru momentu publiculu nu cunósce nimicu mai interesantu cá cestiunea bancei de creditu ipotecariu (despre care amu mai vorbitu altadata) si a calei ferate pe lini'a, Oradea-Clusiu-Brasiovu, pentru care ómenii dela cea din urma audiintia cea avú comitetulu la Maiest. Sa mai apucara ceva sperantia.

Intru altele poporulu are a se luptá si pe aici cu destule calamitati. Comericiulu merge totu reu; scaderca cursului incurcá pe multi negutiatori carii, au calculatu orbesce cá se castige dela suirea cursului. Proletariatulu se imultiesce in modu infioratoru. Cá criteriu mai de aprópe alu calamitatiei jurnalele inregistrara unu casu fórte fiorosu, ca adica intru un'a din suburbiile mai departate ale acestei capitale politia descoperi mai multe familii, care se nutria cu carne de cani si pisice, pe care le furá de unde potea.

Hotiile si omorurile din tíera nu mai voru a incetá. „Magyar Sajtó“ spune curatu, ca jurnaleloru magiare li s'a si uritu de a le mai inregistra. Anume banditii din comitatulu Somogy isi facu de capu. Asiá tóte statarile prochiamate si furcile ridicare in mai multe tienuturi inca totu nu au fostu in stare se astempere sangele ungereniloru. — In cetatea Cassovia (Kaschau) unu hotiu apucá pe unu acteur in 3. Jan. sér'a pe la cinci óre pe mijloculu stratei, voindu a'lu sugrumá si ai luá ce avea. —

In Debrecinu au gasitu la unu negutiatoru anume J. Wein 12 Ctrie tabacu ungurescu taiatu meruntu. Vai de capulu lui: elu are se platésca 10,050 f. v. a. cá glóba.

Redactorulu gazetei unguresci „Bihar“ inca e trasu in bercoetare criminala.

— Academi'a unguresca votá premiulu seu de doua sute galbini pentru istori'a Ungariei scrisa de renumitul istoricu Szalai László.

SLAVONIA. Panciova. Reposatulu negutiatoru serbu anume Vasilie Ristik lasá unu legatu de v. a. 30 mii fiorini, din alu caroru venitu se se dea totu numai premii si stipendii pentru cei mai buni studenti de natiune serbi. Fórté frumosu si generosu.

BUCOVINA, de lunga cetatea lui Stefanu celui mare, 31. Decembre 1862.

Escelenti'a sa episcopulu nostru, petrecundu siese lune de dile in Viena, unde isi ocupa loculu seu de membru in cas'a de susu a senatului imperialu si avú se se ingrigiésca si de unele afaceri diecesane, cugeta acumu in curendu a se reintórce a casa.

Spre a-lu intimpiná intr'unu modru straordenariu, aflara cu cale parintele Demetriu Procopoviciu cu parintele Samoilu Andrieviciu a se adresá la toti protopopii eparchiei, invitandu-i, cá atátu ei insisi cátu si preutii tienuturiloru se icie parte cu contribuii banesci la iluminatiunea, ce aru avé se se faca in incaperile consistoriului in sér'a reintrarii Escel. Sale in resiedinti'a-si.

Pe candu ne vine scirea, cumuca in unele protopopiate s'a strinsu dela fiacare preotu cate unu fiorinu v. a., audímu de celelalte, ca eles'aru fi retienutu de tóta contribuirea, din caus'a, ca ele n'aru fi intielese nici de cumu cu modrul sem-nului de recunoscintia proieptatu de acei doi parinti, adeca cu iluminatiunea, ci ar fi de parerea, ca s'aru demustrá unu simtiu mai nobilu si totu una data si un'a tendintia mai folositoria, déca cu banii aceia ce aru avé se se faca iluminatiunea, adeca unu lucru peritosu, efemeru, de un'a séra, s'aru pune mai bine fundamentu la unu fundu de naintare nationala, carele in semnu de recunoscintia mai traitoriu si trecutoriu la generatiunile viitórie se pórté numele de „Fundu Eugenianu.“

Catu tiene de noi, noi nu putem decatu laudá parerea asta si amu adauge, ca aru fi fórté nimeritu, déca fundulu acel'a s'aru infintia pentru acei teneri de ai nostri, cari voru voi a merge la studii de universitate, tehnica, medicina, in scurtu la scóle mai nalte; caci este prea chiaru, cumuca, dupa ce voru prinde a ési de ai nostri din gimnasiulu dela Suceava si din cela dela Cernauti intr'unu numeru mai mare, decumu esu acumu din gimnasiulu estu din urma, si voru intrá cu totii la teologia, se va inmultí numerulu preotiloru atatu de tare, incatu dupa cativa ani multi de'ntrinsii voru remané fara posturi, cá multi preoti uniti din Galiti'a, cari navalescu acumu dintr'acéstá causa si din altele asupr'a nóstra.

Cu privire asiadara la eventualitatea asta, eara mai alesu la interesulu generalu alu natiunii nóstre va fi unu fundu cá acel'a un'a binefacere de totu mare; ca-ce se nu cugete oineva, ca natiunea nóstra va puté nainta pe calea culturei, déca fiii ei nu voru intrá in tóte starile vietiei soçiale si déca nu voru fi introdusi in tóte sciintiele omenesci.

Unu faptu concretu avému de naintea nóstra. Diet'a tie-rei ni se deschide astadi; cati juristi harnici avému intr'ins'a si cine se'si aduca aminte de dreptulu nostru intrinsecu, cá in dieta, cá intr'un'a dieta a unei tiere romanesci, se se duca desbaterile in limb'a romanésca de nu peste totu, celu puçinu in partea cea mai mare?

Deci incheiendu invitamu pe cei doi parinti a se uni cu parerea protopopiateloru, din cari nu le-a venitu anca nici bani nici liste de bani si a indemna pe celelalte protopopiate, se se dechiere, ca si ele se invoiescu cu idea infintiarii unui fundu de naintare nationale, carui'a Eso. Sa i va dá de siguru binecuvéntarea sa archierésca si va binevoi a priimi dreptu onóre si pretiure pe vécuri, cá elu se se numésca „Fundu Eugenianu.“ —

Mai multi.

Chronica din afara.

FRANÇIA. Noi amu observatu in Nr. tr., cumuca nu voimú se preocupamu descoperirile pe care avea se le faca imperatulu Napoleonu prin cuventulu seu de tron, cu care erá se deschida camerele. E bine, camerele Françiei s'au deschisu in 12. Jan. prin imperatulu insusi cu unu cuventu, din

carele pre noi ne póte interesá mai vertosu partea antaia, in carea se vorbesce despre politic'a din afara a gubernului imperatescu, cu atatu mai vertosu, ca in acelasiu se atingu si tierile vecine cu noi. Eata deci cuvintele imperatulu care ne potu interesá mai multu:

Domnii mei senatori! Domnii mei deputati!

Corpulu legislativu isi incepe sesiunea sa din urma*) A prescurtá terminulu defiptu prin constitutiune ar fi in ochii mei unu actu de nemultiimita catra tíera. Acuma nu mai este acelu timpu, unde cineva aflá, ca trebuie se se folosésca de ocaziunea unui casu intrevenitoru, pentru cá se se asigure de voturile unui numeru marginitu de alegatori. Astadi candu tóta lumea isi da votulu seu, nu mai este in glóte acea míscarime (mobilité) cá odinióra si convictiunile nu se schimba la tóta suflarea, ce s'aru paré ca misca atmosfer'a politica. Fiindca noi ne aflamu adunati in cea din urma data, nu este fara folosu a ne aruncá cautaturile nóstre spre aceea ce amu facutu impreuna de cinci ani incóce, pentruca numai déca cineva coprinde unu periodu mailungu de timpu, este in stare de a apretii mai tardiu acelu spirit, carele a presiediutu la conducerea afaceriloru.

Omeniloru le place de comunu a cauta in faptele suveraniloru temeizuri secrete si combinatiuni misteriose; si totusi politic'a mea a fostu fórté simpla, adica a naintá prosperitatea Françiei si aventul séu moralu, fara abusulu, inse si fara miciorarea potestatii depuse in maine mele.

Politic'a mea inafara a fostu, a favorá legitimele pretensiuni ale popóreloru intre mediunile dreptului si ale tractatelor, a desvolta referintiele nóstre comerciale catra alte tieri, in cátu se ne mai apropie de o solidaritate a intereseloru, a face cá din mapele (chartele) diplomatiei se dispara vechile cestuni de cértá, pentrucá se lise ia protestele desbinariloru, apoi a incercá cu totu curagiulu satisfactiune pentru orice vatamare a bandierei nóstre si pentru daun'a casunata connationaliloru nostrii. Deci vedeti Domniloru, in ce chipu am reesitu eu cá se aplica dupa impregiurari aceste piincipii.

Nationalele dorintie ale tieriloru danubiane in Resaritu de a formá unu singuru poporu a fostu preste potintia cá se ne lase nesimtitori, eara ajutorulu nostru a confaptuitu pentrucá unirea loru se se intarésca**) — Noi amu sprijonitu aceea ce a fostu intemiatu in greomintele Serbiei, Muntelui negru si ale crestineloru din Siri'a, fara cá se nu recunóscemu si drepturile Portii otomane. — Armele nóstre au aparatu independintia Italiei, fara a ne invo cu revolutiunea, fara cá referintiele cele bune de ordinióra avute cu contrarii nostri se le alteramu, fara cá se parasimu pe Santulu Parinte, pe care a'lu sprijoni ne indatorá onórea si oblegamintile (engagements) de mainainte. — Noi amu subpasatu diferintiele, la care cu Spani'a era se dea ocaziune séu regularea mediuneloru***), séu dator'ia vechia din a. 1823, eara cu Elveti'a diferinti'a pentru valea (tienutulu) Dappen. — Tractate comerciale s'au incheietu cu Anglia, Belgiu, Prusi'a, Itali'a si cu Elveti'a, séu ca ele se afla pe aprópe de incheietu. — In cele din urma espeditiunile (belice) la China, Cochinchina si Mexico adeverescu, cumcá nu este nici o regiune inca pe atata departata, unde vreunu atacu indireptatu in contra onórei frantiosesci se fia remasu nepedepsitu. Fapte de acestea nu s'au potutu intemplá, fara cá se nu produca incurcaturi.

Dátorinti'a pasiesce totudeauna inainte p'intre toti scopulii (stáncele). Cu tóte acestea Franti'a s'a imultitu cu doua provincii; barierele ce ne despartu de vecinii nostrii au cadiatu; in celu mai departatu Resaritu s'a deschisu unu campu largu pentru activitatea nóstra, si ceea ce este mai bine, noi ne castigaramu drepturi la simpathiile popóraloru, fara cá se perdemu increderea si stim'a regimeloru. Tocma in anii ce trecura mi s'au datu ocaziuni

*) Adica deputatii se alegu si in Françia pe cinci ani, carii se implinescu estimpu. Sesiune se numesce la françiosi coprinsulu toturoru siedintieloru corpului legislativu dintr'unu anu; Session et Seance sunt la ei cá si cumu ai díce: Totalulu si partile totului. Din urmatórele cuvinte ale imperatulu se pare ca a domnit prepusulu, cá si cumu dinsulu ar fi avutu de scopu a desfiintia camerele de acumu inainte de implinirea periodului întregu.

**) Tíer'a romanésca si Moldova.

***) La muntii Pirenei.

de a me intalni cu majoritatea suveranilor, eara din aceste intalniri au esitu referentie prietinesci, care sunt totu atatea gagiuri (zalóge) pentru pacea Europei. Credu ca acésta pace nu se va turburá prin evenimentele cele mai noua din Greci'a.

Acésta espusetiune rapede a trecutului ve sta Dv. buna pentru viitoru si eu speru ca Dv. in mani'a apasarii unoru evenimente contrarie si a unoru opiniuni opuse veti recunósce, cumuea eu purcesciu totu in o direptiune si totudeauna cu taria. — — —

— Eata pana aici esenti'a politiceii din afara a Franciei. In catu pentru situatiunea dinafara imperatulu dá se pricépa lumea, ca ar dori cá se póta dá o amnestia generala, (adica se rechiamé pe tóta multimea esilatiloru politici din Caiena si Africa), — — spune ca spre a usior'a finantieie a trebuitu se reduc'a armat'a si flot's, a ingrijitu si de regularea datoriiloru statului; cere inse si unu creditu de mai multe milióne pentru ajutorarea milióneloru de muncitori dela fabrice, carii din caus'a resboiului americanu au remasu fara nici unu castigu, eara cu acésta ocaziune descopere, ca a incercatu in Americ'a mijlóce de impaciuire spre a face se incete resboiulu civilu, ca inse consiliulu seu deocamdata nu i s'a priimitu. Sel.

— Din acestea s'ar para ca imperatulu Napoleonu cuventá destulu de chiaru, pentru cá cuvintele lui se nu fia restalmacite; cu tóte acestea se pare ca nici jurnalele si nici gubernele nu mai voru a da crediementu cuvintelorui. Odata ce a esitu acestui suveranu numele de omu misteriosu, tacutu, carele séu ca tace si face séu un'a díce si alt'a face, lumea nu mai are incredere in trinsulu. Intr'aceea viitorulu ne este inainte. Atat'a inse nu trebue se uite nimini, cumca cu sórtea Françii este multu puçinu impreunata sórtea Europei, eara mai vertosu a Italiei si a imperiului turcescu cu tóte dependintiele lui.

PRUSIA. Berlinu. Camerele Prusiei inca s'au deschisu, nu inse prin regele, ci numai prin ministrulu Bismark, carele a cititu cuventulu de tron, in care se enumerá o multime de lucrari fórté grele din cate astépt. pe corpulu legislativu. Intre acelea la locului anteu vine incercarea de a impacá pe camere si pe poporu cu gubernulu curatu aristocraticu de acuma, carele de cateva luni incóce s'a luatú fórté reu mai vertosu cu clas'a cetatieniloru; dupa aceea ar veni incuviintiarea bugetului pe trei ani inainte, organizarea din nou a armatei, ceea ce inse cetatienii nu voiescu, fiinduca se temu, cá nu cumuva soldatesc'a se intórca baionetele in contr'a loru; la acestea se adaugu o suma de diferentie serióse cu unele tieri din atara, eara mai alesu cu Austri'a, cu o parte mare a Germaniei, cu Dania si a.

TIÉR'A ROMANÉSICA.

— In urma votului camerei din 22-Dec. 1862, cu care primi bunurile monastiriloru inchinate in administatiunea tieriei si veniturile lor in bugetulu statului, provocandu pe ministeriu a face unu proiectu de lege pentru solutiunea acestei intrebari definitive, ministeriulu suferi modificare si de ministru alu cultului si instructiunei publice se chiamá generalulu Tell, care va face, cá instructiunea publica se se generalisze si faca obligatóri'a, cá beseric'a Romaniei se se faca ne-dependenta, se si sustiena autocefali'a metropoliei romane, si limb'a romana limba dominante in ea. Unu ventu salutaru de autonomia, consciintia de sene suflatu din camera a strabatutu animele romane, gonindu gerulu desperatiunei din ele. Calugarii grecii inse incepura a protesta in contra camerei, cá rapitórie de averile lor. Misca acheronta la Constantino-pole si Atina, spre asi recastiga ven'a cea de auru din sinulu Romaniei, si nu ne amu insielalu, candu am disu, ca Grecii se arunca in braciulu Angliei, numai, cá cu ajutoriulu ei se póta deveni sultanii in capulu romaniloru. Eaca 'ti vedé, ca Angli'a i va sprijini si in caus'a monastiriloru; inse totulu depinde dela constanti'a Romaniei, in trebele careia n'are nime de a se amesteca, pana candu mai susta principiulu ne'treventiunei. O cedere catu de mica ar fi fatala pentru natiune. — Cu unu milionu de galbeni se inavutiesce statulu prin luarea venituriloru monast. inchinate sub administrati'a sa, si apoi cate milióne pretiuesce aperarea independintiei sale autonóme, care depinde dela aperarea causei acesteia cu tóta resolutiunea estrema. — Eata si o corespondintia din Bucuresci, din care ne informamu despre starea causei cu armele: in Nr. viit.; acumu numai urma:

P. S. La priimirea de eri $\frac{1}{4}$ care a fostu fórté stralucita,

s'a veditu o mare emotiune in urm'a limbagiului tienutu de Principele, candu s'a adresatu oatra camera:

„Apretiuesc dupa cuviintia, a disu Altetia Sa Serenissima, si Tierru apretiuesce cá si mine sentimentele reprezentantiloru.“

Pórta, dupe staruintia Engliterei si a Austriei, repune — afacerea armelor pe tapetu si cere tramiterea de delegati ai puteriloru la Bucuresci.

Acésta nuvela coincide cu cceal'alta: ca tóte armele au sositu pe pamentulu serbienescu. Ca, ce voru puté face delegatii puteriloru, viindu acum in Principatele unite?

Telegramu „H. Z.“ si „S. B.“

Imperatulu — dupa „Cor. gen.“, a aplaciatu si pentru preotimea gr.-catol. din Ardealu unu ajutoriu anualu de 30,000 flor. si ad. pentru Archidieceasa 18, dieces'a Gherlei 8, si pentru partea ardeléna din dieces'a Lugosiana 4 mii flor. m. a.

BRASIOVU. Astadi in 21. s'a otaritu dotarea preotimei si in Brasiovu. Parochi'a matre capeta 10 holde aratura si 5 h. fenatia; celelalte parochii se inghitia? candu va manca cea matre vreo bucatura! —

ANUNÇIARE.

Se vinde ospetari'a de lenga drumulu tieriei dela Acileu, cu tóte superedificatele sale, impreuna cu optu jugere — locu de pasiune.

Informarea despre pretiu — se póte priimi in scrisu, séu deadreptulu — dela proprietariulu locului Dn. Tóth Ferenecz din M.-Santu Craiu, — posta ultima Ajudulu.

1—3

pl.

Demnu de consideratu!

Cas'a din cetatea asta in uliti'a nou'a de susu sub Nru. 152/566 se vinde de voia buna.

Doritorii potu afla deslucirile necesarie pentru pretiulu cumpararei dela Stefan Sotiru in zarafi'a sa, tergulu pómeloru. g.

Catedra profesoralu vacanta.

In conformitatea preanaltului emisu alu Mai. Sale c. r. apostolice Nr. aulicu 3042/1862 se escrie prin acésta concursu pentru catedr'a profesoralu vacanta la c. r. gimnasiu catolicu de statu in Sibiu (cu limb'a invetiaturei germana), pentru filologi'a clasica, cu salariu de 945 fr. m. a., pe lenga dreptulu de avansare la gradu mai inaltu de salariu 1050 fl. v. a. si cu dreptu de a pretinde adausu decenalu de 105 fl. m. a. dupa fiacare 10 ani de servitiu folositu cu multumire. Competitorii petitiunea adresanda catra in r. guberniu trans. si instructa cu carte de botezu, cu testimoniale din studia si despre depunerea esameneloru prescise, despre destoinicia castigata intru a invetia, cu testimoniu despre aplicarea de pana acuuu si cu documentarea, déca va avé cumva cunosiinti'a limbelor patriotice (maghiara si romana) au a si o tramite pre calea deregatoriiloru directiunei c. r. gimnasiu de statu in Sibiu, in restimpu de 8. septemani.

Sibiu, 1. Ianuaru 1863.

Dr. Kratky m. p.,

directoru gimnasialu de statu in Sibiu.

2—3

Insciintiare de concursu.

La c. r. academia de drepturi din Vien'a a devenitu vacante anu stipendiu Goldbergianu pentru unu tineru ardeléanu, care voiesce a asculta sciintiele juridice in numita academia, cu 126 una suta doiedeci si sése fiorini v. a. pe anu, — pentru acarei castigare se deschide in urma decretului regescu din 4. Decemvre a. c. sub Nr. aul. 4727 1862 concursu.

Coucurentii au de a-si predá cererile sale providiute cu documentele necesarii, si mai deosebu cu testimoniu despre depunerea cu succesu a esamenului de matoritate, — pana in 1. Februariu 1863 la acestu guberniu regescu. —

Dela reg. Guberniu Transilvanu.

Clusiu a 10. Decemvre 1862.

2—3